

СТВОРЕННЯ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЇ ГРУПИ В РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЇЗДУ ТАКИХ ГРУП НА МІСЦЕ ПОДІЇ ПІСЛЯ ВЧИНЕННЯ ОБСТРІЛУ (ВИБУХУ)

Денис Ігорович НЕСТЕРОВ,

*здобувач Донецького юридичного
інституту МВС України*

З метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин учинення терористичних актів спільним наказом керівництва Управління СБУ в Луганській та Донецькій областях, Головних управлінь Національної поліції (ГУ НП) у Луганській та Донецькій областях, Військової служби правопорядку у Збройних силах України Оперативно-тактичного угруповання (ВСП у ЗСУ ОТУ) «Луганськ» і «Донецьк» створюють слідчо-оперативну групу (СОГ), зокрема резервні. До складу СОГ мають входити: слідчий слідчого відділу Управління СБУ в області, не менше ніж два співробітники оперативного підрозділу Управління СБУ в області, не менше ніж два оперативні співробітники ГУ НП в області, групи вибухотехніків та/або саперів, військовослужбовців відділу ВСП у ЗСУ ОТУ «Луганськ» чи «Донецьк». Старшим СОГ є слідчий слідчого відділу Управління СБУ в області.

До складу СОГ можуть входити кінолог зі службовим собакою з пошуку вибухівки, спеціаліст-вибухотехнік (група спеціалістів-вибухотехніків), а також працівники структурних підрозділів апарату центрального органу управління поліцією, територіальних органів поліції, зокрема міжрегіональних територіальних органів поліції, їхніх територіальних (відокремлених) підрозділів [1; 2].

Керівники слідчих підрозділів ГУ НП в області, на території обслуговування яких учинено терористичний акт, забезпечують залучення до СОГ інспекторів-криміналістів, а за необхідності, відповідно до наказу МВС України «Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події» від 3 листопада 2015 року № 1339, співробітників Науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України відповідної області.

У разі збільшення кількості терористичних актів (зокрема підвищення інтенсивності обстрілів тощо) за спільним рішенням керівників Управління СБУ в області, ГУ НП в області, ВСП у ЗСУ ОТУ «Луганськ» і «Донецьк» за погодженням з прокурором відповідної області можуть створювати додаткові СОГ, постійне місце дислокації яких визначають на підставі оперативної обстановки, про що зазначено у відповідному наказі.

За наявності потреби, діяльність СОГ може бути організована на місцях постійної дислокації (за районами) зі щомісячним затвердженням складу СОГ. Встановлення такого складу СОГ здійснюють за спільним рішенням керівників Управління СБУ в області, ГУ НП в області та ВСП у

ЗСУ ОТУ «Луганськ» і «Донецьк» на строк не більше ніж один місяць, з подальшою ротацією складу СОГ.

Скасування рішення щодо переведення СОГ на постійне місце дислокації одного з районів здійснюють за спільним рішенням Управління СБУ в області, ГУ НП в області та ВСП у ЗСУ ОТУ «Луганськ» і «Донецьк».

Діяльність СОГ забезпечують:

1) транспортом і паливом для виїзду на огляд місця події, перевезення речових доказів (вибухонебезпечних речовин), у разі необхідності броньованого – Управління СБУ в області;

2) службовим приміщенням і місцем для відпочинку – ГУ НП в області;

3) вогнепальною зброєю, боєприпасами та спеціальними засобами – Управління СБУ в області, ГУ НП в області, ВСП у ЗСУ ОТУ «Луганськ» і «Донецьк», у підпорядкуванні яких перебувають члени СОГ відповідно до належних норм та з огляду на оперативну обстановку;

4) засобами розмінування – Управління СБУ в області та ГУ НП в області.

Після надходження заяв, повідомлень, у разі особистого звернення заявника до органу поліції про факт терористичного акту уповноважений працівник чергової частини органу поліції, працівники інших структурних підрозділів цих органів, яких призначено підмінними черговими в установленому порядку, оператор телефонної лінії «102» або інша посадова особа з'ясовують час, місце, характер й інші обставини вчиненого кримінального правопорушення, хто повідомив (ПІБ, місце проживання/місцеперебування, телефон заявника).

Повідомлення про терористичні акти, отримані оператором телефонної лінії «102», вносять до робочого зошита й одразу передають до органів поліції для реагування, про що роблять відмітку в робочому зошиті (кому передано повідомлення, номер реєстрації в журналі ЄО органу поліції).

Відповідно до ч. 2 розділу II Інструкції, уповноважений працівник чергової частини органу поліції після отримання заяви чи повідомлення про терористичний акт (обстріл, вибух тощо) одразу її реєструє в журналі ЄО та невідкладно інформує про це чергову частину ГУ НП в області та чергову частину Управління СБУ в області.

Черговий чергової частини Управління СБУ в області в разі вчинення терористичного акту, унаслідок якого постраждали одна або більше осіб або спричинено майнову шкоду, організовує збір СОГ та направляє її на місце події в денний час.

Після отримання інформації щодо надходження до територіальних відділів поліції заяв і повідомлень про терористичний акт черговий чергової частини Управління СБУ в області одразу доповідає її начальнику слідчого відділу Управління СБУ в області для процесуального контролю за роботою СОГ.

У випадках вчинення терористичного акту, унаслідок якого постраждали одна або більше осіб або спричинено майнову шкоду (руйнування домоволодінь, інших об'єктів інфраструктури), виїзд на місце події здійснює прокурор області, який забезпечує якісне проведення огляду, організацію першочергових слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій.

Керівники відповідних прокуратур забезпечують належне процесуальне керівництво в кримінальних провадженнях зазначеної категорії шляхом невідкладного призначення прокурора в кримінальному провадженні з-поміж найдосвідченіших прокурорів, які визначені наказом керівника регіональної прокуратури та реалізують свої повноваження, передбачені ст. 36 КПК України.

Керівник Управління СБУ в області, ГУ НП в області спільно зі старшим представником ВСП забезпечують безпеку СОГ під час проведення невідкладних та інших слідчих (розшукових) дій.

У разі неможливості прибуття СОГ на місце події внаслідок постійних обстрілів, мінування місцевості тощо, керівник Управління СБУ в області, відповідно до п. 10 ч. 8 Закону України «Про Військову службу правопорядку у Збройних силах України» від 28 грудня 2015 року [3], забезпечує взаємодію з відповідним підрозділом ВСП для організації фіксації вчиненого кримінального правопорушення зазначеної категорії (огляд, фотографування, відібрання пояснень тощо), про що інформує прокурора області. Матеріали про результати фіксації кримінального правопорушення та мотивований рапорт зі стислим викладом обставин кримінального правопорушення керівник підрозділу ВСП в триденний термін передає начальнику слідчого підрозділу СБУ в області для прийняття рішення відповідно до КПК України [4; 5].

Рішення про необхідність виїзду СОГ на місце події для фіксування результатів обстрілу (вибуху) в таких випадках приймає слідчий на підставі наявної обстановки, попередньо отримавши дозвіл у керівництва сектору ООС.

Список використаних джерел:

1. Погорецький М. А., Ленко М. О., Сергєєва Д. Б. Процесуальні та криміналістичні засади початкового етапу розслідування терористичних актів, вчинених з використанням саморобного вибухового пристрою : монографія / за ред. М. А. Погорецького. Київ : Алерта, 2014. 300 с.
2. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань : наказ Генеральної прокуратури України від 6 квіт. 2016 р. № 139. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16>.
3. Про Військову службу правопорядку у Збройних силах України : Закон України від 7 берез. 2002 р. № 3099-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>.
4. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 7 лип. 2017 р. № 575. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.
5. Про затвердження Інструкції про поведження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах внутрішніх справ України : наказ МВС України від 9 лип. 2014 р. № 653. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0870-14>.